

"לעת כזאת הגעת למלכות"

לימוד מדריכים - בין פורים לפסח

מתוך "אסתר - אז והיום" / הרב אהרון ליכטנשטיין זצ"ל

בכל פעם שאני קורא את תשובתו של מרדכי לאסתר, היא מעוררת בי חלחלה מחדש: "אל תדמי בנפשך להמלט בית המלך מכל היהודים. כי אם החרש תחרישי בעת הזאת - רווח והצללה יעמד ליהודים ממקום אחר, ואת ואת אבך תאבדו. ומי יודע אם לעת כזאת הגעת למלכות". איזו האשמה חריפה! מרדכי חושד באסתר שהיא מסרבת ללכת אל המלך מתוך שיקול דעת, ולא מתוך חולשה. כביכול, היא עשתה חשבון קר: גם אם ירד עם ישראל כולו לטמיון - אני אשאר בבית המלכות. מרדכי יודע היטב שכל הפחדים וההיסוסים הם שוליים. מי שאכפת לו באמת, מי שגורלו ויעודו קשורים בעם ישראל - הסכנות אינן מטרידות אותו כלל. כל החשבונות עולים, אם במודע ואם בתת-מודע, מתוך תפיסה של "כולם ילכו לאיבוד, ואני וידידי נצל". "ולא רק שחשבונך פסול מבחינה מוסרית" - מוסיף ואומר לה מרדכי - "הוא אף אינו נכון". האם את חושבת שכולם ירדו לטמיון ואת תינצלי? האם כך מנהל ה' את עולמו? האמנם מי שמעור מעליו כל אחריות, מי שלא אכפת לו, מי שמעדיף את טובתו על טובת הכלל - הוא שעורד? "אם החרש תחרישי בעת הזאת - רווח והצללה יעמוד ליהודים ממקום אחר, ואת ואת אבך תאבדו"! זוהי שעת המפנה.

לאחר שמרדכי מטיח בה את ההאשמה החריפה הזו, אסתר מפסיקה לרמות את עצמה. היא מגלה שבתוך תוכה, מאחורי היסוסיה ופחדיה, אכן לא מספיק אכפת לה.

היא מבינה שכאשר עם ישראל בסכנה, רק שאלה אחת היא רלוונטית: "אכפת לך, או לא אכפת לך". בשעה זו, כאשר אסתר מבינה זאת, היא מודקפת מלוא קומתה, והופכת מאסתר שלראשית המגילה ל"אסתר המלכה" של סופה. בימים ההם ובזמן הזה גם בפנינו - מי פחות ומי יותר - עומדת הדילמה של אסתר המלכה. כל אחד מאיתנו עומד בפני היסוסים ולבטים לגבי מידת יכולתו לפעול למען עם ישראל. איני רוצה לנסח את השאלה בלשון של מרדכי, אולם כאז כן עתה - השאלה היא אחת: אילו היסוסים נובעים מחוסר יכולת ומחוסר אונים, ואילו נובעים - חס ועלום - מחוסר אכפתיות. כל אחד מאיתנו נדרש לעשות את מה שעשתה אסתר: להתייצב מול עצמו ומול הקב"ה, ולברר: מה אני יכול לעשות למען עם ישראל? כאשר האדם בוחר לעצמו מקצוע, דרך חיים ומקום מגורים - עומדות בפניו אפשרויות טובות רבות. השאלה שעליו לשאול את עצמו אינה רק האם מה שהוא עושה הוא טוב, אלא האם הוא הטוב ביותר. ביסודו של דבר, הכל נובע מאותה שאלה: - אכפת לנו, או לא אכפת לנו?!

"חזרתי מאוחר בלילה והייתי לבד בבית. אני לא ישן מי יודע מה בזמן האחרון. חשבתי לעצמי שאראה איזו סדרה עד שאירדם. שכבתי במיטה ופתאום באה לי הארה שאני צריך לקרוא תהילים. אני לא יודע מאיפה זה בא לי. אף פעם לא ישבתי וקראתי תהילים. אין לי בעיה ללכת לשיעורים וללמוד דברים אחרים, אבל תהילים סתם ככה אף פעם לא יצא לי.

לקחתי תהילים והספר נפתח לי במזמור כ"ד, 'מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קודשו'. ראיתי את הפסוק הזה והבנתי שזה מה שהייתי צריך לקרוא. זו הקריאה, זו השליחות. אני לא יכול לשבת עכשיו ולא לעשות כלום. נתנו לי במה, שמו אותי במרכז, דחפו לי חיקרופון בפנים ואני לא יכול להגיד לא. הבנתי שיש לי מה לומר ואני אמשיך לומר את זה עד שיזרקו אותי מהבמה. השליחות הזו נכפתה עליי. היא נפלה עליי לגמרי. אבל אני חרגיש שאין לי רשות להתחמק ממנה".

(בנימין הורגן, בעלה של אסתר הי"ד)

י"טוב, צברנו את פורים ואנחנו ממש לפני פסח. הדבר המיוחד לפורים ולפסח, ששניהם מלאים בסיפורים. אנחנו כולנו נהיים מספרי סיפורים! פורים סיפור המגילה, ופסח (פה-סח) מרבים לספר סיפורי יציאת מצרים. בחיים שלנו יש הרבה סיפורים, לכל אחד יש את הסיפור שלו, וכל הסיפורים שלנו הם חלק מסיפור גדול של צמנו, שמוביל את הסיפור הגדול של ההיסטוריה. בדבר היו אבותינו, אברהם, יצחק, יעקב, דוד... ואנחנו. הסיפור הזה כל אחד יכול להחליט אם הוא הדמות הראשית, הליבור, או אם הוא הדמות המשנית שהסיפור חולף עליו. האם אתה מוביל את הסיפור שלך? האם הסיפור שלך הוא סיפור טוב? האם הסיפור שלך צפוי? האם הוא מקדם אותנו? או האם אתה נותן לאחרים לשלוט בסיפור שלך? האם אתה בן חורין אמיתי, או שאתה צבד לאחרים או צבד לזרים שלך?"

(הצבד לזרין)